

Nr 688

Av herr **Pettersson i Dahl m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 198, angående den framtida utformningen av prissättningen på jordbrukets produkter.*

Det i propositionen nr 198 framlagda förslaget angående den framtida utformningen av prissättningen på jordbrukets produkter syftar till en närmare anknytning av de inhemska jordbrukspriserna till den internationella marknadsutvecklingen. Det föreslagna prissättningssystemet förutsättes möjliggöra en bättre ekonomisk anpassning av jordbruksproduktionens inriktning och omfattning på längre sikt. Till de viktigare fördelarna räknas också, att årliga prisförhandlingar och diskussioner om jordbruksprissättningen icke längre skall behövas, att myndigheternas administrativa handhavande av prisregleringen väsentligt förenklas samt att jordbruket och jordbrukets organisationer skall kunna erhålla en friare ställning i förhållande till staten.

En sådan utveckling är naturligtvis önskvärd, men värdet av densamma måste enligt vår uppfattning bli beroende av i vilken mån den kan förenas med den målsättning, som angavs genom riksdagsbeslutet 1947 om riktlinjerna för jordbrukspolitiken. Det måste med all kraft understrykas, att någon ekonomisk eftersläpning för jordbruksnäringen icke får ske. Detta framstår angeläget och nödvändigt inte bara av rättviseskäl utan också ur den synpunkten, att ett livskraftigt jordbruk är förutsättningen för såväl tryggheten av folkförsörjningen som bevarandet av en levande landsbygd. Enligt 1947 års riktlinjer skall jordbrukspolitiken utformas på sådant sätt, att jordbrukets folk erhåller inkomstlikställighet med andra jämförbara grupper. Såsom det i propositionen understrykes, måste detta vara målsättningen även vid det föreslagna prissättningssystemet.

Propositionen, som i det stora hela bygger på jordbruksprisutredningens förslag och den överenskommelse om vissa ändringar i detsamma, som träffats under överläggningar mellan representanter för statens jordbruksnämnd, jordbruks- och konsumentorganisationerna, synes oss i princip kunna godtagas. I några avseenden bör dock enligt vår uppfattning vissa ändringar vidtagas och vissa synpunkter särskilt beaktas, för att den jordbrukspolitiska målsättningen skall kunna förverkligas.

Jordbruksbefolkningens inkomstläge

Enligt de inkomstjämförelser, som jordbruksprisutredningen gjort, skulle den i 1947 års beslut åsyftade inkomstlikställigheten i huvudsak ha uppnåtts

för basjordbrukets innehavare (storleksgruppen 10—20 hektar). Även om man enligt 1947 års beslut vid inkomstjämförelserna skall utgå från förhållandena vid rationellt skötta gårdar i nämnda storleksgrupp, måste i detta sammanhang också inkomstutvecklingen vid jordbruk av mindre storlek uppmärksammas. Enligt 1951 års jordbruksräkning finns det i storleksgruppen 2—10 hektar cirka 186 000 brukningsdelar, omfattande närmare 30 proc. av landets totala åkerareal. Vid de jordbruksuppgörelser, som under senare år träffats, har man i så stor utsträckning som möjligt sökt tillgodose småbrukets och det mindre jordbrukets intressen. Dessa jordbruk har, såsom framhålles såväl i utredningsbetänkandet som i propositionen, dock inte kunnat uppnå en tillfredsställande inkomstnivå.

Ändringar i gränsskyddet eller i de internationella priserna påverkar även det mindre jordbrukets inkomstutveckling på ett avgörande sätt. Då alltså det föreslagna systemet för den generella prissättningen kommer att medföra väsentliga förändringar för småbruket, är det angeläget, att med anpassning härtill det särskilda prisstödet och andra åtgärder till stöd åt småbruket snarast möjligt utformas på sådant sätt, att en tillfredsställande inkomstutveckling kan uppnås vid ifrågavarande jordbruk. Vi vill därför understryka vikten av att den utredning, som tillsatts för prövning av denna fråga, fullföljes så skyndsamt som möjligt och att förslag förelägges riksdagen, så att småbruksstödet snabbt kan inpassas i det nya prissättnings-systemet.

Den inkomstundersökning, som jordbruksprisutredningen grundade sina slutsatser på, sträckte sig fram till bokföringsåret 1952/53. Vid fastställande av jordbrukets prissättning måste givetvis uppmärksammas, att industriarbetarlönerna från 1952/53 fram till nuvarande tidpunkt stigit med cirka 15 procent, medan jordbrukarna under samma tid bl. a. på grund av ökade omkostnader fått vidkännas inkomstförsämring. I enlighet med vad departementschefen understryker i propositionen förutsätter vi, att hänsyn till denna förändring kommer att tagas i det förslag till närmare utformning av prissättningssystemet, som skall föreläggas riksdagen efter förhandlingar mellan jordbruksnämnden och jordbrukets organisationer.

Det statistiska material, som prisutredningen grundat sina slutsatser på, företer enligt vår mening vissa brister. Mot bakgrunden härav synes vissa synpunkter beträffande beräkningsgrunderna särskilt böra uppmärksammas vid den närmare utformningen av prissättningsystemet.

Inkomstjämförelserna har bl. a. gjorts på grundval av den jordbruksekonomiska undersökningen, vilken representerar avsevärt bättre gårdar än genomsnittet. Enligt 1947 års riksdagsbeslut skall man visserligen vid inkomstjämförelserna utgå från förhållandena vid rationellt skötta gårdar, men det kan dock ifrågasättas, om icke utredningen härigenom baserat sin undersökning av jordbrukets inkomstförhållanden på ett alltför positivt urval.

Som jämförelsegrupp med basjordbrukarna har prisutredningen valt i första hand industriarbetare och anläggningsarbetare i de två lägsta dyrorterna. Det bör enligt vår mening framhållas, att den tekniska utvecklingen inom jordbruket numera på företagarna ställer så stora krav i fråga om yrkeskunskaper och skicklighet, att det knappast synes motiverat att för inkomstjämförelser välja en grupp med så stora variationer i fråga om yrkesskicklighet och arbetsställning. Riktigare vore enligt vår uppfattning, att basjordbrukarna i fråga om inkomstlikställighet jämföres med yrkesskickliga arbetare inom industrien.

Utredningens inkomstjämförelser avser vidare årsinkomster. Enligt den jordbruksekonomiska undersökningen är jordbrukarens arbetstid väsentligt längre än vad som genomsnittligt kan beräknas för en industriarbetare. Bakom jordbruksinkomsten ligger alltså en större arbetsprestation. De enheter, som utredningen baserat sina slutsatser på, synes oss därför icke vara helt jämförbara. Det är angeläget, att sådant material snarast möjligt skaffas, att prissättningssystemet kan utformas på grundvalen av jämförelser mellan timlöner. Härvid bör även hänsyn tagas till att jordbruksarbetet i så stor utsträckning är bundet vid s. k. obekväm arbetstid.

Det är också anledning att uppmärksamma, att utredningen vid beräkning av brukarnas arbetsinkomster icke medgivit täckning av räntekostnaderna på grundval av tillgångarnas fulla marknadsvärde. Jordbruksprisutredningen har betraktat en tredjedel av jordbrukarnas kapitalinkomster såsom härörande från värdestegringar och inräknat denna del i arbetsinkomsterna. Nyttillträdande jordbrukare skulle härigenom inte kunna räkna med att få full förräntning på sitt i jordbruksrörelsen investerade kapital. En sådan beräkningsgrund synes oss icke stå i god överensstämmelse med uttalandet i propositionen 1947 angående riktlinjerna för jordbrukspolitiken, »att avkastningen av jordbruket skall förslå till att dels täcka samtliga kostnader för jordbruksdriften, däri inräknat ränta å investerat kapital och erforderliga avskrivningar, dels giva den i jordbruket sysselsatta arbetskraften en ersättning för dess arbete, som i princip skall motsvara arbetsersättningen till jämförliga arbetargrupper». Vid den närmare utformningen av prissättningssystemet bör man syfta till en rättvis avvägning i nämnda avseende.

Över huvud taget måste det understrykas, att det är angeläget, att så utförligt material som möjligt får utgöra grundvalen vid utformningen av prissättningssystemet.

Skyddet mot internationella prisrubbingar

I propositionen föreslås, att jordbruksstödet liksom för närvarande främst bör lämnas i form av gränsskydd. För viktigare jordbruksprodukter skall fastställas en övre och en nedre prisgräns. Dessa gränser skall läggas så, att

mittprisnivån mellan dem i huvudsak kan anses ge jordbruksbefolkningen den i 1947 års riktlinjer åsyftade inkomstlikställigheten. Importavgifterna skall hållas fasta så länge inlandspriset ligger mellan prisgränserna.

Mellan prisgränserna skall enligt förslaget import efter erläggande av fastställd importavgift få verkställas av vem som helst. Vid tillämpningen av systemet skall man enligt propositionen med alla till buds stående medel hindra att priset på någon produkt överstiger resp. understiger någon av prisgränserna. Det skall sålunda ankomma på jordbruksnämnden att vidtaga höjningar av importavgifterna, om den nedre prisgränsen för en vara underskrides. Man bör dock, framhålles det i propositionen, i regel icke höja avgiften utöver 25 procent av importpriset. Sjunger importprisnivån för någon produkt så mycket, att det inhemska priset även vid en importavgift av nämnda storlek underskrider den nedre prisgränsen, skall kvantitativ importreglering kunna tillgripas för att skydda denna prisgräns.

Förutsättningen för att ifrågavarande system skall fungera tillfredsställande är, såsom jordbruksprisutredningen även medgav, att den internationella marknaden har uppnått en viss grad av stabilitet. Sverige kan inte ensamt genomföra en sådan liberalisering. Det skulle i så fall finnas risk för att vissa överskottspartier på grund av kvantitativa regleringar i andra länder skulle söka sig till den svenska marknaden såsom en av de få, där kvantitativa regleringar ej omedelbart träder i funktion, för att här säljas till väsentligt lägre priser än som eljest skulle gälla vid import. Om detta bleve vanligt, riskerade man, att priset i Sverige ständigt komme att tendera mot nedre prisgränsen. Jordbruksprisutredningen diskuterade dessa risker men ansåg dock, att sådan stabilitet förelåg på den internationella marknaden, att systemet kunde genomföras.

Det är anledning att understryka, att stora prisrubbingar på den internationella marknaden medför betydligt större risker för jordbrukarna än för konsumenterna. En genomsnittlig ändring av de inhemska producentpriserna med 10 procent medför nämligen endast 1,5 procents ändring av levnads-kostnaderna. De under våren 1955 slutförda förhandlingarna om en översyn av GATT-avtalet har visat, att jordbruksprisutredningens bedömning av möjligheterna för ett inom nära framtid förestående mera allmänt frigörande av den internationella handeln icke varit realistisk. Risken för prisrubbingar på den internationella marknaden av ovan nämnt slag måste därför bedömas som allvarlig. I propositionen understrykes, att utöver vad i utredningsbetänkandet föreslagits en särskild spärregel måste införas mot möjligheterna att inlandspriserna vid förskjutning av priserna på den internationella marknaden mera långvarigt tenderar att genomsnittligt ligga vid en nivå, som skiljer sig väsentligt från den genomsnittliga mittprisnivån, utan att därför priserna på de enskilda varorna ligger utanför prisgränserna. I den överenskommelse, som träffats mellan representanter för jordbruksnäm-

den, jordbruks- och konsumentorganisationerna, ingick en sådan spärregel, den s. k. 6-procentregeln, vilken godtagits i propositionen. Vi vill understryka, att härigenom betydligt bättre garantier erhålles.

Vi vill emellertid ifrågasätta, om härmed ett helt tillfredsställande skydd kan nås mot att prisförskjutningar på den internationella marknaden kan rubba den i utgångsläget avvägda inkomstlikställigheten.

Såsom framgått av jordbruksprisutredningen, måste vi för den överskådliga framtiden räkna med viss överskottsproduktion i vårt land. Det kan framhållas, att stora produktionsreserver föreligger i flertalet västeuropeiska länder, där jordbrukets rationalisering inte kommit så långt som i vårt land. En ökad jordbruksproduktion kan alltså väntas i sådana länder, vilken kan komma att trycka ner priserna på den internationella marknaden. Tendenser i den riktningen synes redan ha framträtt. Det stora riskmomentet i detta avseende synes oss emellertid de amerikanska överskottslagren vara. Förenta staterna har hittills iakttagit försiktighet, när det gäller att avsätta upplagrade överskott på den internationella marknaden. Denna återhållsamhet har emellertid inte varit allmänt accepterad inom landet. Man måste därför räkna med att den återhållsamma politiken i Förenta staterna kan genombrytas med en press nedåt av den internationella prisnivån som följd.

Den ovannämnda översynen av GATT-avtalet har icke lett till ökade förbud mot kvantitativa importregleringar, utan avtalet kommer i sin nya utformning i stället att giva ökade möjligheter icke enbart till importreglerande åtgärder utan även till subventionering av exporten inom jordbruksområdet. Förenta staterna begärde och erhöll vid konferensen om GATT-avtalet genom en undantagsbestämmelse rättighet att fortsätta med en starkt protektionistisk jordbrukspolitik, och det förutsattes, att även andra länder, som så önskade, skulle beviljas liknande undantag. Strävandena till liberalisering av handeln med jordbruksprodukter synes alltså icke inom närmare framtid kunna krönas med framgång.

Det har påvisats, att jordbruksproduktionen i världen av olika orsaker tenderar att utvecklas snabbare än den köpkraftiga konsumtionsefterfrågan och att priserna på den internationella marknaden, där överskotten skall avsättas, därvid tenderar att falla i förhållande till priserna på industrivaror. Om de inhemska priserna på de svenska jordbruksprodukterna genom alltför fasta importavgifter bindes till de internationella, föreligger stor risk för att de kommer att falla och genomsnittligt för regleringsperioden hålla sig under mittprisnivån. Det är vid den nu pågående utvecklingen i världen större risk härför än för att priserna skall hålla sig över mittprisnivån. Det är anledning att särskilt fästa uppmärksamheten på de risker, som den inhemska prisbildningen i sådant läge kan utsättas för genom import av dumpingkaraktär. Ett överskottsland kan av olika skäl vara angeläget att avyttra vissa kvantiteter och försälja dem till lägre pris än som annars gäller

vid internationella affärer. Det kan härvid tänkas, att importörer utnyttjar ett sådant tillfälle till omfattande import och sedan genom de importerade kvantiteterna söker hålla den inhemska prisnivån så långt nere mot den nedre prisgränsen som möjligt, dock så högt att 6-procentregeln inte träder i funktion. En sådan spekulationsimport synes oss utgöra ett stort riskmoment för jordbruket.

Det är därför enligt vår uppfattning nödvändigt, att skyddet mot rubbningar från den internationella marknaden i den avsedda inkomstlikställigheten ytterligare stärkes.

Enligt den föreslagna 6-procentregeln skall en översyn av prissättnings-systemet icke ske, om producentprisindex tillfälligt, t. ex. en enstaka månad, går ned mer än 6 enheter under utgångsnivån, utan först då en sådan nedgång kunnat registreras för en något längre period. Regeln bör enligt propositionen vara, att nedgången i antalet indexenheter, minst 6 enheter per månad i följd, kumulerad under de månader, för vilka en dylik nedgång registrerats, skall ha uppnått summan 30. Vid en sådan spekulationsimport som ovan nämnts kan det befaras, att producentprisindex under kanske en eller två månader går ned med mer än 6 enheter för att sedan genom importörernas kontroll över utbudet få stiga över 6-procentgränsen, varefter under en följande månad producentprisindex åter får gå ned under denna gräns. Genom sådana åtgärder brytes den stipulerade månadsföljden, och 6-procentregeln skulle inte träda i kraft. Jordbruket skulle härigenom kunna åsamkas betydande inkomstminskning. Vi vill därför föreslå, att kravet på månadsföljd skall utgå ur bestämmelserna. 6-procentregeln bör i stället träda i kraft, när producentprisindex gått ned med minst 6 enheter i så många månader under en tid av ett år, oberoende av månadsföljden, att summan 30 uppnåtts.

I propositionen framhålles, att man vid justering av importavgifterna endast undantagsvis bör höja dessa över 25 proc. av det enligt jordbruksprisutredningens metod beräknade importvärdet. Vi delar uppfattningen, att det är önskvärt att importavgiften inte blir alltför stor i förhållande till importvärdet. Men vi anser det dock vara anledning att understryka, att detta inte får förhindra, att det skydd kommer till stånd, som erfordras för upprätthållandet av inkomstlikställigheten. Det smidigaste sättet härför är kanske oftast att importavgiften får den härför erforderliga storleken. En sådan avvägning av importavgifterna synes väl kunna förenas med förhållandena i andra länder. Det kan framhållas, att jordbruksprisutredningen vid en undersökning beträffande vissa viktigare jordbruksprodukter funnit, att de inhemska priserna i Storbritannien i genomsnitt legat 25 proc. över de internationella priserna, i Frankrike och Belgien 30 proc. och i Schweiz närmare 50 proc. över de internationella priserna.

Enligt propositionen skall kvantitativ importreglering kunna tillgripas,

om importpriset sjunker så mycket, att det inhemska priset kommer under den nedre prisgränsen. Med de risker för spekulationsimport, som synes oss förefinnas vid det föreslagna prissättningsystemet, kan dessa möjligheter till kvantitativ importbegränsning inte anses tillfredsställande. Importörer kan, särskilt vid dumpingtillfällen, införa så stora kvantiteter jordbruksprodukter, att inom landet uppstår överskott, som måste exporteras med förlust för det svenska jordbruket. Det kan också befaras, att importörer inför betydande mängder jordbruksprodukter till landet i sådana lägen, då producentprisindex legat under den stipulerade gränsen i så många månader, att 6-procentregeln kan väntas träda i kraft under den kommande månaden med höjning av importavgifterna som följd. Genom en sådan spekulationsimport kan det inhemska priset hållas nere på icke avsett sätt, varigenom uppnående av inkomstlikställigheten enligt 6-procentregeln försvåras. Vi vill därför föreslå, att kvantitativ begränsning av importen skall kunna företagas redan då risker kan bedömas föreligga för att genom en alltför omfattande import den nedre prisgränsen skall komma att underskridas. Vi förutsätter, att jordbruksnämnden, såsom understrukits i överenskommelsen mellan jordbruksnämnden, jordbruks- och konsumentorganisationerna, i görligaste mån söker vidtaga sådana åtgärder, att importen av jordbruksprodukter omedelbart och fortlöpande kan registreras. Sådan kvantitativ importbegränsning, som vi här förordat, bör på jordbruksnämndens förslag i varje särskilt fall beslutas av Kungl. Maj:t, och regleringen bör enligt direktiv av Kungl. Maj:t handhavas av de särskilda utrikeshandelsorganen.

Skyddet mot penningvärdeförändringar

Inkomstlikställigheten kan också rubbas genom en allmän förskjutning av prisnivån inom landet. I enlighet med jordbruksprisutredningens förslag har i propositionen förordats, att statens jordbruksnämnd skall ha skyldighet att, så snart socialstyrelsens konsumentprisindex har ändrats med minst 5 proc. (räknat från viss basperiod), genomföra motsvarande ändring av samtliga prisgränser och importavgifter. Detta betyder, att avgifterna och prisgränserna avses skola hållas oförändrade, räknat i konstant penningvärde.

Erfarenheterna under senare år synes ge vid handen, att risken för fortsatt försämring av penningvärdet i ett samhälle som vårt, som eftersträvar att bevara full sysselsättning, måste bedömas som större än risken för en deflationistisk utveckling. Det skydd, som den föreslagna 5-procentregeln ger mot rubbningar av inkomstlikställigheten till följd av penningvärdeförändring, bör i princip kunna godtagas. Inkomstlikställigheten kan emellertid inte upprätthållas genom den i propositionen föreslagna justeringen. Om importpriset på en vara är 4 kronor, den pålagda importavgiften 1

krona och inlandspriset, som ligger mellan prisgränserna, kan beräknas till 5 kronor, skulle vid penningvärdeförsämring på 5 proc. enligt propositionen importavgiften uppjusteras med 5 procent till 1 krona 5 öre. Inlandspriset skulle härigenom höjas från 5 kronor till 5 kronor 5 öre, d. v. s. med 1 proc. Enligt vår uppfattning måste importavgiften i detta fall justeras med 5 proc. av det mittpris, som gällde vid bestämningen av prisgränserna. Var detta mittpris exempelvis 5:20 kronor, höjes importavgiften med 26 öre. Inlandspriset stiger då med 26 öre till 5 kronor 26 öre, ungefär motsvarande penningvärdeförändringen. Vi föreslår därför, att bestämmelserna rörande 5-procentregeln skall utformas på så sätt, att importavgifterna vid justering ändras med 5 proc. av mittpriset.

Problem rörande regleringsperiodens längd

Enligt jordbruksprisutredningens förslag skulle det föreslagna prissättningsystemet gälla under en period av fem år, innan översyn av systemet skulle företagas. Departementschefen har emellertid inte kunnat godtaga utredningens förslag i detta avseende. I propositionen förordas, att en allmän översyn av systemet skall äga rum tre år från ikraftträdandet. Vi delar helt de synpunkter, som departementschefen i detta avseende anfört.

Det synes oss emellertid böra uppmärksammas, att inkomstlikställigheten kan befaras bli rubbad under regleringsperioden genom de inkomstförbättringar, som andra grupper kan vinna genom löneavtal eller lönegldning. Den rationaliseringsvinst, som enligt det föreslagna prissättningsystemet skall tillfalla jordbruket, kan i detta avseende inte vara tillfyllestgörande kompensation, då jordbruket inte kan beräknas kunna genomgå en så snabb fortsatt rationalisering som under det senaste årtiondet. Önskvärt synes oss därför vara, att även för löntagargrupperna finge gälla lika långa löneavtal som för jordbrukarna. En sådan kongruens mellan löneavtalen på arbetsmarknaden och jordbrukets prisreglering skulle enligt vår mening främja en lugn samhällsekonomisk utveckling.

Därest så icke sker och under avtalsperioden en mera betydande förskjutning i relationen mellan jordbrukarnas och industriarbetarnas inkomster skulle inträffa i följd av förändringar i det allmänna löneläget bör förhandlingar i syfte att återställa relationen från utgångsläget kunna påfordras. Frågan härom är emellertid av den beskaffenheten, att den bör närmare övervägas. Vi hemställer därför, att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning och förslag rörande komplettering av systemet i detta hänseende.

Priset på smör och margarin m.m.

Jordbruksprisutredningen föreslog, att priset på smör och margarin skulle sänkas. Samtidigt borde priset på konsumtionsmjölk höjas. En höj-

ning med t. ex. 5 öre per kg k-mjolk och viss höjning av gräddpriset skulle möjliggöra en sänkning av både smör- och margarinpris med 45 öre per kg. Utredningen förordade dessutom, att statens inkomstminskning på grund av lägre regleringsavgift på margarinråvaror skulle kompenseras genom en sänkning av det allmänna mjölkpristillägget. I den tidigare omnämnda överenskommelsen uttalades emellertid, att någon sänkning av det allmänna mjölkpristillägget icke bör ske. I propositionen framhålles, att en sänkning av smörpriset vore acceptabel under förutsättning att därigenom minskade inkomster för jordbruket kunde kompenseras genom höjning av priserna på konsumtionsmjolk och grädde.

Vi delar givetvis synpunkten, att sådan prispolitik måste undvikas, som kan leda till minskad smörförbrukning inom landet. Förhållandena synes oss emellertid ha ändrats väsentligt, sedan propositionen framlades. Till följd av de skördeskador, som inträffat under sommaren, har i stora delar av landet nötkreatur måst nedslaktas i stor utsträckning. Följderna härav synes bli en minskad mjölk- och smörproduktion under flera år. I samma riktning verkar fördyringen av och bristen på arbetskraft, som i avsevärd utsträckning medför minskning av kreatursbesättningarna och ofta övergång till kreaturslös jordbruksdrift. En höjning av mjölkpriset till producenterna synes i detta läge vara nödvändig, om den erforderliga lönsamheten inom mjölkproduktionen skall kunna vinnas. Det bör även framhållas, att det ur förbrukningssynpunkt inte kan anses nödvändigt att företaga någon sänkning av smör- och margarinpriserna. Genom årets avtalsörelse höjdes lönerna med i genomsnitt 8—10 proc. Det synes därför vara möjligt att upprätthålla förbrukningen även vid ett något högre smörpris än det nuvarande.

Vi förutsätter, att avvägningen av ifrågavarande priser upptages till behandling vid de förhandlingar, som skall äga rum mellan jordbruksnämnden och jordbrukets representanter, samt att i anslutning härtill vid den närmare utformningen av prissättningsystemet beaktas, att mjölkproduktionen måste tillförsäkras en tillfredsställande lönsamhet.

Importavgifternas fondering

Importavgifterna skall enligt propositionen användas till regleringsändamål på jordbruksområdet. Enligt gällande bestämmelser insättes importavgiftsmedlen på för jordbruksnämndens räkning upprättat konto i Sveriges Kreditbank. Under sistförflutna budgetår har de inlevererade medlen uppgått till cirka 35 miljoner kronor. Efter ikraftträdandet av det nya prissättningsystemet kan beloppet antagas stiga avsevärt. Enligt vår uppfattning är dessa medel av stor betydelse för jordbrukets kreditförsörjning. Det synes oss därför önskvärt, att medlen inlevereras även på konto för jord-

bruksnämnden hos jordbrukskasserörelsen, som är jordbrukets eget organ för kreditförsörjningen.

Vi föreslår därför, att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om att bestämmelser i detta syfte må utfärdas.

Med anledning av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 198 måtte

- a) uttala, att de i motionen anförda synpunkterna rörande jordbruksbefolkningens inkomstlikställighet må beaktas vid den närmare utformningen av prissättnings-systemet,
- b) i enlighet med vad som anförts i motionen besluta
 - 1) att 6-procentregeln må tillämpas, när producentprisindex under senast förflutna 12 månader sjunkit med minst 6 enheter i så många månader, att summan 30 uppnåtts, oberoende av månadsföljden,
 - 2) att kvantitativ importreglering utöver vad som föreslagits i propositionen må kunna tillgripas under i motionen närmare angivna förutsättningar,
 - 3) att 5-procentregeln må tillämpas på så sätt, att importavgifterna justeras med 5 procent av mittpriset,
- c) hemställa hos Kungl. Maj:t
 - 1) om skyndsamt utredning och förslag rörande sådan komplettering av prissättningssystemet, att vid förändringar i det allmänna löneläget under i motionen angivna förutsättningar den avsedda inkomstrelationen må kunna återställas,
 - 2) att Kungl. Maj:t må utfärda sådana bestämmelser rörande importavgiftsmedlen, att desamma må fonderas även hos jordbrukskasserörelsen.

Stockholm den 19 oktober 1955

Anders Pettersson

i Dahl

Harald Larsson

i Hedenäset

Axel Rubbestad

Nils Jönsson

i Rossbol

Per Svensson

i Stenkyrka

F. Norén

Mullsjö

Harald Andersson

i Dunker

Sven Vigelsbo

Per Persson,

Norrby

Ivar Johansson
i Mysinge

C. O. Carlsson
i Bakeröd

J. Onsjö

J. W. Pettersson
i Norregård

Karl Andersson
i Björkäng

Gustaf Svensson
i Vä

Gunnar Ericsson
i Näs

Rob. L. Jansson
i Aspeboda

Nils G. Hansson
i Skegrie

Fridolf Jansson
i Benestad

Gunnar Larsson
i Lüttra